

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2009. október 19.

**KÖZGAZDASÁGI
ALAPISMERETEK
(ÜZLETI GAZDASÁGTAN)**

**KÖZÉPSZINTŰ
ÍRÁSBELI VIZSGA**

2009. október 19. 14:00

Az írásbeli vizsga időtartama: 180 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

**OKTATÁSI ÉS KULTURÁLIS
MINISZTERIUM**

Fontos tudnivalók

Kedves Érettségiző!

A munka megkezdése előtt javasoljuk, nézze át a teljes feladatsort!
Ügyeljen a feladatok és kérdések figyelmes olvasására és pontos értelmezésére!

A teszt jellegű, illetve választásos feladatok megoldásakor gondolja át alaposan választát!
A könyvelési feladatok kidolgozásakor használja szükség szerint a mellékelt számlatükört!

Munkájához nem programozható zsebszámológépet és vonalzót használhat.

A megoldás során tiszta, rendezett külalakkal dolgozzon, szabályosan javítsa esetleges hibáit!

A megoldások kidolgozását az erre a célra kijelölt helyen végezze!
Készítsen áttekinthető mellékszámításokat!

Eredményes munkát és sikeres érettségi vizsgát kívánunk!

Választást, rövid választ igénylő feladatok

1. feladat

4 pont

Az alábbi táblázatban a 2008. évi személyi jövedelemadó kötelezettséggel kapcsolatos határidők szerepelnek.

2009. január 31.	2009. február 15.	2009. május 20.	2014. december 31.

Párosítsa össze a határidőkkel az alábbi tevékenység(ek)et a leírás után megjelölt kódok megfelelő cellába történő beírásával!

- Alapesetben magánszemély adóbevallásának benyújtása – MAGÁNSZEMÉLY
- Szja bevallás kitöltéséhez szükséges kifizetői igazolások kiadása – IGAZOLÁS
- Adóbevallás és bizonylatok megőrzésének határideje – BIZ. MEGŐRZ.
- Egyéni vállalkozó adóbevallása és adófizetése – EGYVÁLL BEVALL.

2. feladat

2 pont

A következő leírások egy-egy központi adónemről szólnak.

Nevezze meg a bemutatott adónemeket!

Bemutató: Az adó mértéke az adó alapjának 20 százaléka, néhány esetben 5 százalék. Ha az összeg fizetendő adót is tartalmaz, akkor az adó megállapításához 16,67 százalékot, valamint a 4,76 százalékot kell alkalmazni.

Adónem: .....

Bemutató: Az adóalap a számviteli törvény szerinti adózás előtti eredmény a törvényben előírt módosító tételek összevonásával.

Adónem: .....

3. feladat

4 pont

Húzza alá a következő megfogalmazások közül a Mérleg Forgóeszköz Értékpapírok eszköz csoportra igaz megállapításokat!

(A megállapítás teljes egésze legyen igaz! Helytelen aláhúzás mínusz 1 pont, legfeljebb a kapott pontok számáig.)

Részvények, részesedések, kamatozó értékpapírok

Egy éven belül a kötvények lekötési ideje lejár

Részvények, részesedések, kamatozó értékpapírok, adott kölcsön, lekötött bankbetétek

Részvények, részesedések, kamatozó értékpapírok, adott kölcsön, bankbetétek

A vállalkozás célja tartós jövedelemszerzés, irányítás, befolyásolás

A következő évben eladásra szánt részvények

A vállalkozás célja árfolyamnyereség realizálása

4. feladat

3 pont

Döntse el, melyik válasz igaz! Húzza alá a helyesnek ítélt válaszokat!

A jelölést javítani nem lehet, csak akkor jelöljön, amikor véglegesen kiválasztotta a megjelölni szándékozott betűjelet!

1. Milyen számlák egyenlege jelenik meg a Mérlegben?
  - a) Eredmény, forrás.
  - b) Eszköz, forrás, eredmény.
  - c) Eszköz, eredmény.
  - d) Eszköz, forrás.

2. Melyik tételkijelölés helyes az Eszköz számlák zárása könyvelési eseményhez?
  - a) T 493. Eredmény elszámolása számla - K 1., 2., 3.
  - b) T 1., 2., 3. - K 492. Zárómérleg számla
  - c) T 1., 2., 3. - K 493. Eredmény elszámolása számla
  - d) T 492. Zárómérleg számla - K 1., 2., 3.

3. Milyen számlaosztály számláinak adataiból állítható össze az összköltség eredménykimutatás?
  - a) 5.; 8.; 9.
  - b) 4.; 8.; 9.
  - c) 5.; 6.; 9.
  - d) 2.; 4.; 9.

5. feladat

8 pont

A vállalkozás tárgyév május 1-jén 12 000 000 Ft + 20% általános forgalmi adó vételárban egy gépet vásárolt és még ezen a napon üzembe is helyezte. Az eszközre tervezett maradványérték 2 000 000 Ft. A gépet egy 6 000 000 Ft értékben ugyanezen a napon használatba vett üzemépületben helyezték el.

A gép terv szerinti értékcsökkenését az üzemórák arányában számolják el. A tervezett teljesítmény 25 000 üzemóra, ebből az első évben 2800; a következő évben 3500 üzemóra teljesítmény történt. Az üzemépület leírása időarányosan havonta történik, tervezett használati idő 20 év.

A következő mellékszámításokból válassza ki azt az egyet, amelyik a kérdésre adott helyes végeredményt mutatja! A kiválasztott számítás betűjelét írja a kipontozott vonalra!

Költségként elszámolt terv szerinti értékcsökkenés az aktiválás évében:

Gépekre: ..... betűvel jelölt számítás

Üzemépületre: ..... betűvel jelölt számítás

Költségként elszámolt terv szerinti értékcsökkenés az aktiválást követő évben:

Gépekre: ..... betűvel jelölt számítás

Üzemépületre: ..... betűvel jelölt számítás

Mellékszámítások:

A $6\,000\,000 \times 0,05 = 300\,000$ Ft vagy $6\,000\,000 / 20 = 300\,000$ Ft

B $2800 \text{ üzemóra} \times 400 \text{ Ft/üzemóra} = 1\,120\,000$ Ft

C $12\,000\,000 - 2\,000\,000 = 10\,000\,000$ Ft

D $10\,000\,000 \text{ Ft} / 25\,000 \text{ üzemóra} = 400 \text{ Ft/üzemóra}$

E $3\,500 \text{ üzemóra} \times 400 \text{ Ft/üzemóra} = 1\,400\,000$ Ft

F $300\,000 \text{ Ft} / 12 = 25\,000 \text{ Ft/hó}$

G $1/20 = 0,05$, azaz 5%

H $25\,000 \times 8 = 200\,000$ Ft

6. feladat

5 pont

a) Soroljon fel legalább 6 kérdőív szerkesztési szabályt!

- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....

b) Írjon legalább 4 olyan érvet, amelyek a marketing kommunikációban az írásbeli megkérdezés választása mellett szólnak!

- .....
- .....
- .....
- .....

7. feladat

7 pont

a) Húzza alá azokat az elemeket a felsorolásból, amelyek NEM részei egy tárgyi eszköz bekerülési értékének! (Helytelen aláhúzás mínusz 1 pont, legfeljebb a kapott pontok számáig.)

Vételár, alapozás költsége, bankgarancia, biztosítási díj aktiválás előtt, karbantartási költségek, tartalék alkatrészek, le nem vonható forgalmi adó, levonható forgalmi adó, betanítási költségek.

b) Jellemezze a beruházást a következő szempontok szerint!

Saját hatáskörben döntöttünk egy gép vásárlásáról. A késztermék gyártásban üzemelő gépet a gyártótól vásároltuk, és az üzembe helyezést is az eladó vállalkozás szakemberei végezték el, így biztosított a garanciális javítások elvégzése. A kapott számla szerinti értéket részben saját pénzeszközből, részben pedig hitelből fedeztük. Tervezett használati idő 10 év, maradványérték nélkül, minden évben azonos költséghányaddal.

Kivitelező szerint: .....

Finanszírozás szerint: .....

Döntési jogkör szerint: .....

Jellege szerint: .....

Értékcsökkenési leírás terve: .....

8. feladat

7 pont

Egészítse ki az egy gazdasági eseményhez kapcsolódó bizonylatok sorát a hiányzó bizonylat nevével, és nevezze meg a gazdasági eseményt is! A hiányzó bizonylat szerepét a kipontozott vonal alatt zárójelben jelezzük.

a) Bizonylatsor:

Szállítólevél - ..... – szállítói számla
(vásárolt készlet belső bizonylat)

Gazdasági esemény: .....

b) Bizonylatsor:

Szállítói számla – üzembe helyezési jegyzőkönyv - .....
(eszköz belső nyilvántartása)

Gazdasági esemény: .....

c) Bizonylatsor:

Jelenléti ív - ..... - Tíznapos összesítők – Levonási jegyzék -
(teljesítménybéres alapbizonylat)

- Bérfelosztó ív - .....
(nettó kifizetendő összeg)

Gazdasági esemény: .....

9. feladat

4 pont

Kapcsolja össze a munkabér részeket a hozzá tartozó példával! Írja a megfelelő betűjelet a számok alatti négyzetbe!

1. Alapbér	A) Különleges munkakörülmény miatt kapott
2. Kiegészítő fizetés	B) Időbér
3. Pótlék	C) Előre kitűzött feladat megvalósításáért kapott
4. Prémium	D) Fizetett ünnepre kapott összegek

1	2	3	4

10. feladat

6 pont

Vállalkozásunknál az átlagbér 2 évvel ezelőtt 78 500 Ft/fő volt. Tavaly már 98 500 Ft/fő, az idei átlagbér pedig a 15 fő férfi foglalkoztatottra 110 500 Ft/fő és a 24 fő női foglalkoztatottra 98 600 Ft/fő és így együttesen 103 177 Ft/fő volt.

Jelöljön ki a fenti szám adatok felhasználásával a következő statisztikai mutatószámok kiszámítására egy-egy példát! (Az eredményeket nem kell kiszámítani!)

1. Bázis viszonyszám: .....
2. Láncc viszonyszám: .....
3. Megoszlási viszonyszám: .....

Számítást, bizonylatkitöltést, könyvviteli tételszerkesztést igénylő feladatok

1. feladat

10 pont

Vállalkozásunk a Szépünnep Kft. 2008. novemberében megvalósult két ügylete egy beszerzés és egy értékesítés volt.

Vállalkozásunk adatai:

Szépünnep Kft. Adószám: 61432456-2-41 Számlasszám: 11703458-01234321	Budapest Özgida utca 7.
---	-------------------------

A partnerek a folyószámla nyilvántartásokban a következők szerint szerepelnek:

Folyószámla nyilvántartás 1.

Kereslet Kereskedelmi NyRt.
Adószám: 51432155-2-41
Számlasszám: 11603355-02234341

Dabas Közraktár sétány 44.

Folyószámla nyilvántartás 2.

Rendezvényszervező Kft.
Adószám: 61756389-2-41
Számlasszám: 11707138-04567899

Üröm Hegyhát dűlő 1/a

Az időszak vásárlása november 3-án történt a Kereslet Kereskedelmi vállalkozástól, 10 000 db tejsokoládé mikulás figura, egységár 130 Ft/db + 20% áfa. Ebből 6 000 db-ot értékesítettek november 18-án a Rendezvényszervező ürömi vállalkozás számára, eladási ár 170 Ft/db + 20% áfa. Mindkét ügyletben a számlakiállítás napja az értékesítési nap, a fizetési határidő 10 naptári nap és a fizetést banki megbízással a **vevő** kezdeményezi.

Készítse el a közölt adatok alapján

- a beszerzés ellenértékének megfizetését kezdeményező banki megbízás adatainak kijelölését és
- a vállalkozásunk által kiállított számlát!

A bankszámla műveletre vonatkozó megbízás adatai:

A bizonylat neve: .....

Átutaló neve és székhelye: .....

bankszámla száma: .....

Jogosult neve és székhelye: .....

bankszámla száma: .....

Összeg: .....

Értéknap : .....

Számla

0345

Vevő: ..... **Eladó:** .....

.....

.....

Termék: .....

mennyiség: ..... egységár: ..... Ft/db érték ..... Ft

20% áfa ..... Ft

végösszeg: ..... Ft

Fizetési határidő: .....

Kelt: .....

2. feladat

13 pont

Egy vállalkozás üzemenkénti adatai valamely évben (egy termékre vonatkozóan)

Üzemek	Termelés (kg)	Létszám (fő)	1 főre jutó termelés (.....)
I. üzem	110 000	....	4,4
II. üzem	...	26 600	4,2
III. üzem	110 290	26 900	...
IV. üzem	105 780	25 800	...

a) Pótolja a táblázat hiányzó adatait! A mellékszámításokat jelölje ki!

b) Számítsa ki a vállalkozás 1 főre jutó termelését súlyozott számtani átlag formában!

c) Számítsa ki a vállalkozásnál a 100 kg termelésen dolgozók átlagos létszámát intenzitási viszonyszám formában!

3. feladat

12 pont

A vállalkozás alaptevékenységének eredményét összköltség eljárással határozza meg!

A rendelkezésre álló információk a következők:

Értékesítés adatai: 3 800 db, eladási ár 20%-os áfával	24 000 Ft/db
Pénzügyi ráfordítások	9 200 000 Ft
Összes költség	56 000 000 Ft
Pénzügyi bevételek	13 700 000 Ft
Értékesítés közvetlen ráfordításai	53 100 000 Ft
Egyéb bevételek	9 500 000 Ft
Rendkívüli bevételek	2 200 000 Ft
Értékesítés közvetett ráfordításai	6 800 000 Ft
Rendkívüli ráfordítások	1 950 000 Ft
Egyéb ráfordítások	11 500 000 Ft

Saját termelésű készletek adatai:

Megnevezés	Nyitó állomány	Záró állomány
Késztermékek	3 100 000	1 950 000
Félkész termékek	4 600 000	3 200 000
Befejezetlen termelés	3 000 000	1 650 000

Társasági adó 16%

Számítsa ki a vállalkozás szokásos vállalkozói eredményét az összköltség eljárással!

STKÁV mellékszámítás:

Eredmény megállapítás

Eredménykimutatás sorok	E Ft
Értékesítés nettó árbevétele	
Aktivált saját teljesítmények értéke	
Egyéb bevételek	
Összes időszakai ráfordítás	
Egyéb ráfordítások	
Üzemi (üzleti) eredmény	
Pénzügyi műveletek bevételei	
Pénzügyi műveletek ráfordításai	
Pénzügyi műveletek eredménye	
Szokásos vállalkozói eredmény	

4. feladat

15 pont

Egy vállalkozás 2008. október havi induló adatai:

Mérleg, 2008. október 1.		(E Ft)	
Eszközök		Források	
AII. Tárgyi eszközök	4 300	D I. Jegyzett tőke	8 150
B I. Készletek	1 800	-----	---
Anyagok	1 000	-----	---
Késztermékek	800	-----	---
B IV. Pénzeszközök	2 050	-----	---
Pénztár	50	-----	---
Elszámolási betét	2 000	-----	---
Összesen	8 150	Összesen	8 150

Gazdasági események 4. negyedévben:

1. Anyagfelhasználás 800 000 Ft.
2. Bérkötség elszámolása 1 000 000 Ft.
3. Bérjárulék (csak TB) elszámolása 300 000 Ft.
4. Értécsökkenési leírás 500 000 Ft.
5. Elkészült termékek értéke önköltségen 2 600 000 Ft, raktári készletrevétel.
6. Értékesítés: a termékek önköltsége 2 000 000 Ft, eladási ár 2 400 000 Ft + 20% áfa.
7. Költség számlák egyenlegének átvezetése az eredmény terhére.
8. Eredmény megállapítás – adó és osztalékfizetés nincs.
9. Eszköz és forrás számlák zárása.

Eredmény megállapítás 2008. december 31. (E Ft)

Bevételek	2 400 000
Ráfordítások	2 600 000
STKÁV	+ 600 000
	400 000 nyereség

Mérleg, 2008. december 31.		(E Ft)	
Eszközök		Források	
A. II. Tárgyi eszközök	3 800	D.I. Jegyzett tőke	8 150
B.I. Készletek	1 600	D.VII.Mérleg sz. eredmény	400
B.II. Követelések	2 880	F III. Rövid kötelezettségek	1 780
B.IV. Pénzeszközök	2 050	-----	-----
Összesen	10 330	Összesen	10 330

Az október elején meglévő vagyon értékek a számlavázakon egyenlegként kerültek rögzítésre.

Egészítse ki a közölt 1–6. esemény idősoros és az 1–9. esemény számlasoros könyvelését a hiányzó könyvelési tétel részekkel!

Napló, 2008. október - december hó

Sor- szám	T szla. száma	Tartozik számla neve	K szla. száma	Követel számla neve	Szöveg	Tartozik összeg	Követel összeg
1.	.....	.....	21	Alapanyagok	Felhasználás	800 000	800 000
2.	54	Bérlétség	.....	.....	Bérlétség elszámol	.....	.....
3.	.....	.....	473	TBK	Bérlétség	300 000	300 000
4.	57	Értécsökkenési leírás	.....	.....	Értécsökkenés	500 000	500 000
5.	.....	.....	.....	.....	Készletrevétel	.....	.....
6. a	.....	.....	.....	.....	Készletcsökkenés önköltségen	.....	.....
6. b	31	Vevők	.....	.....	Értékesítés eladási áron	2 400 000	2 400 000
6. c	.....	.....	.....	.....	.....	480 000	480 000

121-141. Tárgyi eszközök	21. Alapanyagok	25. Késztermékek	381. Pénztár
E: 6 300 000 492) 6 300 000	E: 1 000 000 51) 800 000 492) 200 000	E: 800 000 ..... 492) 1 400 000	E: 50 000 492) 50 000
129-149. Tárgyi eszköz terv sz. értékcsoökkentés	384. Elszámolási betét	411. Jegyzett tőke	581. STKÁV
492) 2 500 000 E:	E: 2 000 000 492) 2 000 000	492) 8 150 000 E: 8 150 000	....
51. Anyagköltség	54. Bérköltség	56. Bérjárulékok	57. Értékcsoökkentési leírás
..... 81) 800 000	471) 1 000 000 82) 1 000 000	..... 82) 300 000	129-) 500 000 83) 500 000 149)
81. Anyagjellegű ráfordítások	82. Személyi jellegű ráfordítások	83. Értékcsoökkentési leírás	91. Ért. nettó árbevételek
51) 800 000 493) 800 000	54) 1 000 000 56) 300 000	....	493) 2 400 000 31) 2 400 000
467 Fizetendő áfa	493. Adózott eredmény elszámolása	419. Mérleg szerinti eredmény	492. Zárómérleg számla
492) 480 000 31) 480 000	81) 800 000 9) 2 400 000 ..... 83) 500 000 419) 400 000	492) 400 000 493) 400 000	1-3) 12 830 000 4) 12 830 000
471. Jövedelemelszámolási szla.	473. Társ. Bizt. Köt.	31 Vevők	
(492) 1000 000	(492) 300 000 (56) 300 000	91) 2 400 000 492) 2 880 000 467) 480 000	

Számlatükör

1. Befektetett eszközök

- 11. Immateriális javak
- 12-15. Tárgyi eszközök
- 12. Ingatlanok
- 129. Ingatlanok terv szerinti értékcsökkenése
- 13. Műszaki berendezések, gépek, járművek
- 139. Műszaki berendezések, gépek, járművek terv szerinti értékcsökkenése
- 14. Egyéb berendezések, felszerelések, járművek
- 149. Egyéb berendezések, felszerelések, járművek terv szerinti értékcsökkenése
- 16. Beruházások, felújítások
- 17-19. Befektetett pénzügyi eszközök

2. Készletek

- 21. Alapanyagok
- 22. Egyéb anyagok
- 23. Befejezetlen és félkész termékek
- 25. Késztermékek

3. Követelések, pénzügyi eszközök és aktív időbeli elhatárolások

- 31. Követelések áruszállításból, szolgáltatásból (Vevők)
- 32. Követelések kapcsolt vállalkozással szemben
- 33. Követelések egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozással szemben
- 34. Váltókövetelések
- 361. Munkavállalókkal szembeni követelések
- 37. Értékpapírok
- 38. Pénzeszközök
- 381. Pénztár
- 384. Elszámolási betét
- 389. Átvezetési számla

4. Források

- 41. Saját tőke
- 411. Jegyzett tőke
- 412. Tőketartalék
- 413. Eredménytartalék
- 419. Mérleg szerinti eredmény
- 42. Céltartalékok
- 43. Hátrasorolt kötelezettségek
- 44. Hosszú lejáratú kötelezettségek
- 444. Beruházási hitel
- 45-47. Rövid lejáratú kötelezettségek
- 451. Rövid lejáratú hitelek
- 454. Kötelezettségek áruszállításból, szolgáltatásból (Szállítók)
- 455. Beruházási szállítók
- 46. Adó elszámolások
- 461. Társasági adó elszámolása
- 462. Személyi jövedelemadó elszámolása
- 463. Költségvetési befizetési kötelezettségek
- 464. Költségvetési befizetési kötelezettségek teljesítése

- 466. Előzetesen felszámított általános forgalmi adó
- 467. Fizetendő általános forgalmi adó
- 471. Jövedelemelszámolás
- 473. Társadalombiztosítási kötelezettségek
- 49. Rendező számlák
- 491. Nyitómérleg számla
- 492. Zárómérleg számla
- 493. Adózott eredmény elszámolása számla

5. Költségnemek

- 51. Anyag költség
- 52. Igénybe vett szolgáltatások
- 53. Egyéb szolgáltatások
- 54. Bérköltség
- 55. Személyi egyéb kifizetések
- 56. Bérjárulékok
- 57. Értékcsökkenési leírás
- 581. Saját termelésű készletek állományváltozása

8. Értékesítés elszámolt önköltsége és ráfordítások

- 81. Anyagjellegű ráfordítások
- 82. Személyi jellegű ráfordítások
- 83. Értékcsökkenési leírás
- 86. Egyéb ráfordítások
- 87. Pénzügyi ráfordítások
- 88. Rendkívüli ráfordítások

9. Értékesítés árbevétele és bevételek

- 91-93. Értékesítés nettó árbevétele
- 96. Egyéb bevételek
- 97. Pénzügyi bevételek
- 98. Rendkívüli bevételek

Témakör	A feladat sorszáma	Maximális pontszám	Elért pontszám	A témakör maximális pontszáma	A témakör elért pontszáma
Választást, rövid választ igénylő feladatok	1.	4		50	
	2.	2			
	3.	4			
	4.	3			
	5.	8			
	6.	5			
	7.	7			
	8.	7			
	9.	4			
	10.	6			
Számítást, bizonylatkitöltést, könyvviteli tételszerkesztést igénylő feladatok	1.	10		50	
	2.	13			
	3.	12			
	4.	15			
Az írásbeli vizsgarész pontszáma				100	

_____
javító tanár

Dátum: .....

	elért pontszám	programba beírt pontszám
Választást, rövid választ igénylő feladatok		
Számítást, bizonylatkitöltést, könyvviteli tételszerkesztést igénylő feladatok		

_____
javító tanár

_____
jegyző

Dátum: .....

Dátum: .....